BIOENERGIA

Maa- ja metsätalousvaliokunta 25.10. 2021

Asia: U 56/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehyksen uudistamisesta (uudelleen laadittu energiaverodirektiivi).

Lausunto U-kirjeestä komission ehdotuksesta uudelleen laaditusta energiaverodirektiivistä

Yleisesti:

Bioenergia ry tukee tavoitetta saavuttaa EU:n hiilineutraalius sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla ennen vuotta 2050. Yhdistys pitää myös hyvänä, että 55-valmiuspaketista käytävien neuvottelujen lopputuloksena pyritään kokonaisuudessaan saavuttamaan vuodelle 2030 asetettu vähintään 55% ilmastotavoite ja että päähuomio on nimenomaan ilmastotavoitteen saavuttamisessa.

Esityksen mukaan verotasot porrastettaisiin ympäristövaikutusten ja myös käyttötarkoituksen mukaan. Edellä mainitulla tavailla Suomessa on menetelty jo aiemmin. Komission esitykseen liittyy kuitenkin useita selvitystä ja arviointia vaativia seikkoja, kuten tavoitellun neutraalin verokohtelun vaikutus energiajärjestelmään, ammattiliikenteen kustannuksiin ja vaikutukset viennin kilpailukykyyn. Jatkovalmistelussa tulee huomioida EU-tason ja kansallisen tason ympäristöohjaus ja energian saatavuus sekä suomalaisen energiaverotuksen ja energiajärjestelmän erityispiirteet ja kilpailukyky. Vaikutusarvioinnissa tulisi myös tarkastella kotimaisen energian verojalanjälkeä, jonka merkitys ei ole vähäinen koko polttoaineketjussa syntyvien verovaikutusten myötä.

Näiden lisäksi haluamme kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin direktiivin käsittelyssä

Vuonna 2019 EU:n energiasta edelleen yli 70 % perustui fossiiliseen energiaan, josta suurin osa tuodaan Unioniin muualta maailmasta (kaiken tuontienergian osuus oli 61 %). Uusiutuvan energian osuus on vasta 15 % ja siitä bioenergian osuus yli 50 %.

Komission esityksen mukaan nyt uusiutuvat kiinteät puupolttoaineet lämmityspolttoaineina tulisivat mukaan energiaverodirektiivin soveltamisalaan vähintään 5 MW laitoksissa. **Bioenergia ry:n mielestä biomassan valmistevero lämmöntuotannossa ei lähtökohtaisesti ole kannatettava ehdotus. Se ei ole yhteensopiva Suomen hallituksen kestävän verotuksen tiekartan tavoitteiden kanssa.** Kestävän

Bioenergia ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.bioenergia.fi

verotuksen tiekartan valmistelussa on haettu ratkaisuja, jotka edistävät hallituksen ilmastotavoitteita taloudellisesti tehokkaimmin, ***nopeuttavat siirtymää pois fossiilisista polttoaineista*** ja jotka samalla täyttävät sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vaatimukset. Suomessa bioenergiaksi ohjautuvat metsäteollisuuden ja metsätalouden jalostukseen kelpaamattomat tähteet ja jätteet. **Veron käyttöönotto hidastaisi siirtymää pois fossiilisista polttoaineista ja kohti fossiilivapaata hyvinvointiyhteiskuntaa Suomessa ja Euroopassa.** Biomassan valmistevero loisi alan toimijoille myös signaalin, että uusiutuvan biomassan energiakäyttöä halutaan vähentää tilanteessa, jossa näköpiirissä on bioenergian lähes väistämätön kasvu fossiilisen energian nopeaksi korvaamiseksi niin Suomessa kuin koko EU-alueella sekä ilmeinen tarve negatiivisten päästöjen teknologioille (engl. negative emission technologies or carbon dioxide removal), joissa biomassaan ja sen energiakäyttöön liittyvät ratkaisut voivat olla yksi avainteknologiahaara (ks. esim. Carbon Brief 2016). EU komissio on kertonut esittävänsä ensi vuoden aikana lainsäädäntöehdotuksen hiilidioksidin poiston sertifioinnista, mikä tulee komission edustajien mukaan sisältämään myös teknologiaratkaisut.

Turve ei myöskään tällä hetkellä kuulu energiaverodirektiivin soveltamisalaan, vaan sen verotus on perustunut kokonaan kansallisiin päätöksiin. Turpeen kansallinen vero on vuoden 2021 merkittävän korotuksen jälkeen 5,7 €/MWh (aiemmin 3,0 €/MWh). Esityksessä turve liitettäisiin verotuksen piiriin ja minimiverotasoksi asetettaisiin 3,24 €/MWh 2023 alkaen. Esittelymuistion mukaan turve tulisi komission ehdotuksessa kuitenkin verottaa yhdenmukaisesti kivihiilen ja muiden fossiilisten lämmityspolttoaineiden kanssa. Tämä tarkoittaisi Suomessa joko turpeen verotason huomattavaa nostamista tai muiden fossiilisten polttoaineiden verotasojen alentamista.

Bioenergia ry:n arvion mukaan turpeen polton päästöt ja energiaturpeen tuotanto vähenevät viidesosaan ja tuotantopinta-ala viiveellä noin kolmanneksella jo vuoteen 2025 mennessä. Jo nykytilanteessa turvemaakunnissa työt ovat hiljentyneet ja yhteiskunnan tukitoimia on jouduttu odottamaan pitkään. Turpeen liittäminen direktiivin soveltamisalaan ja verotuksen mahdollinen kiristäminen turpeelle 2023 alkaen verotasojen yhtenäistämisen seurauksena entisestään pahentaisi turpeen hallitsematonta alasajoa, lisäisi turvealan jo nykytilanteessa pahaa ahdinkoa ja puuenergian kysyntää. Siten **Bioenergia ry ei kannata turpeen liittämistä energiaverodirektiivin soveltamisalaan. Mikäli näin kuitenkin tehtäisiin, direktiivin verokantojen yhtenäistämisvaatimuksesta tulisi luopua.**

Esityksen mukaan olisi mahdollista myöntää veronalennus tai verottomuus ei-biologista alkuperää oleville uusiutuville polttoaineille (RFNBO), kehittyneille ja kestäville biopolttoaineille, bionesteille ja biokaasulle sekä puupohjaisille kehittyneille ja kestäville

polttoaineille. Parempi olisi kuitenkin antaa jäsenvaltiolle vapaat kädet verotuksessa siten, että verotasoa määriteltäessä ei tarvitse erikseen huomioida valtiontukisääntöjä.

Laivaliikenteen ja lentoliikenteen päästöjen vähentämiseen ollaan ottamassa käyttöön lähes samanaikaisesti useita muita päällekkäisiä ohjauskeinoja energiaverodirektiivin lisäksi. Esitysten yhteisvaikutukset päästöihin ja Suomen viennin kilpailukykyyn on tärkeä tunnistaa.

Tieliikenteessä on samanlainen tilanne. Taakanjakosektorin päästöjen vähentämiseen on kansallinen velvoite, päästökauppaa suunnitellaan laajennettavaksi liikenteeseen, kotimainen liikenteen päästökauppa on edelleen ajankohtainen ja hiilidioksidipäästönormeja henkilöautoille, pakettiautoille sekä raskaalle liikenteelle ollaan kiristämässä. Tätä taustaa vasten on vaikeaa ennakoida liikenteen ohjauskeinojen yhteisvaikutusta ja päästöjen kehitystä.

Liikenteen kestävien ja kehittyneiden biopolttoaineiden vähimmäisverokantoihin ehdotetaan huomattavia alennuksia Tämä mahdollistaa kehittyneiden korkeaseoksisten biopolttoaineiden ja biokaasun liikennekäytön lisäämisen jakeluvelvoitteen ohella.

Kannatamme ajatusta, että jatkotyössä tulisi arvioida olisiko jäsenvaltioille annettava mahdollisuus verottaa polttoaineiden hiilidioksidipäästöjä yksilöllisesti tuotekohtaisesti ja elinkaaripäästöt huomioiden toisin kuin pelkkä päästökauppajärjestelmä tekee.

Työkone- ja lämmityspolttoaineiden sekä sähkön vähimmäisverokantojen muutokset olisivat vähäisiä. Sähkön verotason kytkeminen kehittyneiden työkone- ja lämmityspolttoaineiden verotasoon vaikeuttaisi merkittävästi jäsenvaltion mahdollisuuksiin tehdä veropolitiikkaa verotuottojen ja ympäristön kannalta parhaaksi katsomallaan tavalla.

Lisätiedot:
toimialapäällikkö Tage Fredriksson, 040-511 2246
Bioenergia ry

Harri Laurikka
Toimitusjohtaja
Bioenergia ry